№ 95. Środa 27. Kwietnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Inserycya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. Niemce. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Spis do wyścigów na arenę lwowską do 15. kwietnia 1859 mianowanch koni (porządkiem subskrypcyi.)

Na 18. czerwca bieg I. O nagrodę cesarską 150 c. k. austryackich dukatów.

1. W. Cieleckiego Alfreda, ogier kaszt. 5letny Inkerman po Krakusie od Lilii 111 funt. 2. W. Wolańskiego Erazma, ogier szpaty 6letny Satellit po Cwiku od Dark lady 114 funt. 3. Tegoż samego, ogier szpty 5letny Amulet po Cwiku od Gosling 111 funt. 4. Hr. Dzieduszyckiego Władysława, klacz s. g. 4letnia Mrówka po Canalettim od Djalmownej 102 funt. 5. J. O. ks. Sanguszki Romana, ogier gn. 4letny Diktator po Abu-Heit od Sary 105 funt. 6. Tegoż samego, ogier gn. pełnoletny Ultimatum po Obejanie duzym od Kozy 114 funt. 7. J. O. ks. Sapiehy Adama, ogier siwy 6letny Samiel po Californii od Palmy 114 funt.

II. O nagrodę Towarzystwa 600 zł. wal. austr. (konie wyłącznie krajowe.)

1. W. Kemplicza Kajetana, ogier siwy 5letny Wiwat po Canalettim od Bogdadówney 111 funt. 2. W. Wolańskiego Erazma, ogier kaszt. pełnoletny Birbant po Cwiku od Dzamry 114 funt. 3. Hr. Dzieduszyckiego Władysława, klacz gn. 5letnia Homeopatia po Canalettim od Djalmównej 108 funt. 4. W. Mysłowskiego Antoniego, klacz gn. 4letnia Abigail po Devil's-Child od Roxolany 102 funt. 5. Tegoż samego, ogier kary 4letny Malcolm po Krakusie od gniadej Achileski 105 funt. 6. W. Mysłowskiego Alfreda, ogier s. g. pełnoletny Harold po Polish-Touchstone od Atalii 114 funt

III. O nagrodę cesarską II. klasy 300 c. k. austr. dukatów.

1. W. Wolańskiego Erazma, ogier kaszt. 6letny Daim po Freewill od Gossling 114 funt. 2. Tegoż samego, klacz s. g. 4letnia Gentless po Sovereign od Dark Lady 102 funt. 3. Tegoż samego, ogier kaszt. pelnoletny Birbant po Cwiku od Dzamry 109 funtów. 4. Hr. Dzieduszyckiego Władysława, ogier s. g. 5letny Kometa po Canalettim od Skarogniadej 111 funt. 5. W. Mysłowskiego Antoniego, klacz gn. 4letnia Fire po Brave od Bombiny 102 funtów. 6. W. Mysłowskiego Alfreda, klacz gn. 4letnia Avay po Hopeful od White-Rose 102 funt. 7. Tegoż samego ogier kary 3letny Cyklop po Polish Touchstone od Emmy 90 funt.

IV. *Hurdle-Race.*

Na 20. czerwca bieg I. O nagrodę Towarzystwa 1000 zł. wal. austr. (konie każdego pochodzenia w kraju urodzone.)

1. W. Wolańskiego Erazma, klacz s. g. 4letnia Gentles po Sovereign od Dard Lady 112 funt. 2. Tegoż samego, ogier szpakowaty 6letny Satellit po Cwiku od Dark Lady 114 funt. 3. Hr. Dzieduszyckiego Władysława, klacz gn. 5letnia Homeopatia po Canalettim od Djalmównej 108 funtów. 4. Tegoż samego, klacz gn. 3letnie Emecia po Canalettim od Bagdadównej 87 funt. 5. W. Mysłowskiego Alfreda, klacz s. g. 3letnia Swert-hart po Hopeful od Chapeau d'Espagne 87 funt. 6. Tegoż samego, klacz gn. 4letnia Avay po Hopeful od White-Rose 102 funt. 7. W. Mysłowskiego Antoniego, ogier s. g. 5letny Visard po Devil's-Child od My Love 111 funtów.

II. O nagrodę Towarzystwa 600 zł. w. a. (konie oryentalnego pochodzenia w kraju urodzone).

1. W. Cieleckiego Alfreda, ogier kaszt. 5letny Inkerman po Krakusie od Lilii 111 funt. 2. Keplicza Kajetana, ogier siwy 5letny Wiwat po Canalettim od Bogdadównej 111 funt. 3. W. Wolańskiego Erazma, ogier szpakowaty 6letny Satelit po Cwiku od Dark Lady 114 funt. 4. Tegoż samego, ogier szpakowaty 5letny Amulet po Cwiku od Gosling 111 funt. 5. Hr. Dzieduszyckiego Władysława, klacz gn. 5letnia Homeopatia po Canalettim od Djalmównej 108 fun. 6. W. Mysłowskiego Antoniego, klacz gn. 4letnia Abigail po Devil's-Child od Roxolany 202 funt. 7. W. Mysłowskiego Alfreda, ogier gn. pełnoletny Harold po Polish-Touchstone od Atalii 114 funt. 7. J. O. ks. Sapiehy Adama, ogier siwy 6letny Samiel po Californii od Palmy 114 funt.

III. Z propozycyi Jego Excelencyi c. k. jenerała jazdy J. W. hr. Schlick.

IV. O nagrodę cesarską I. klasy 500 c. k. austryackich dukatów.

1. Hr. Hugo Henckel Donnersmark, ogier gn. pełnoletny Carolus po War Eagle od Karoliny 114 funt. 2 W. Wolańskiego Erazma, ogier kaszt. 6letny Daim po Freewill od Gosling 109 funtów. 3. Hr. Dzieduszyckiego Władysława, ogier s. g. 5letny Kometa po Canalettim od Skarogniadej 106 funt. 4. Jego Excel. c. k. jenerała jazdy J. W. hr. Schlika, ogier gn. 4letny Köpi po Chief Baron Nicholson od Mimici 105 funt. 5. W. Mysłowskiego Antoniego, klacz s. g. 4letnia Fire po Brave od Bombiny 97 funt. 6. J. O. ks. Sapiehy Adama, ogier s. g. 6 letny Firmament po Planet od Sleight of Hand 118 funtów.

Na 22. czerwca bieg I. O nagrodę Towarzystwa 1000 zł. wal. austr. (Selling-Stakes.)

1. Hr. Hugo Henckel Donnesmark, klacz kaszt. 5 letna Kadijah po Elias od Mantny pod warunkiem wolnej zmiany do chwili subskrypcyi przepisanej.

II. Gonitwa na koniach pod oficerami. O nagrodę Jego Excelencyi c. k. jenerała jazdy J. W. hr. Schlik. Pistolety.

Podpisali: Jego Excelencya c. k. jenerał jazdy J. W. hr. Schlik 2 konie; Jego Excelencya c. k. jenerał fmporucznik Ritter 1 konia; c. k. pułkownik baron Schloisnigg 1; c. k. rotmistrz br. Wattmann 1; c. k. rotmistrz Eisenstein 1; c. k. rotmistrz hr. Seenuss 1; c. k. rotmistrz Bartsch 1; c. k. porucznik Potkány 1; c. k. porucznik hr. Thun 1; c. k. podporucznik Benkoe 1; c. k. podporucznik Szathmáry 1; c. k. major Ludwik ks. Windisch-Grätz 1; c. k. rotmistrz Fryderyk hr. Dürckheim-Montmartin 1; c. k. rotmistrz Filip baron Schenk-Staufenberg 1; c. k. porucznik Henryk hr. Wurmbrand 1; c. k. porucznik Paweł Scherenberg 1; c. k. porucznik kawaler Józef Ruitz de Raxas 1; c. k. porucznik Fryderyk baron Meltzan 1; c. k. porucznik Adolf Czessany 1; c. k. porucznik Wilhelm baron Cramm 1; c. k. porucznik Karol hr. Khevenhüller-Metsch 1; c. k. porucznik Filip baron Wessenberg-Ampringen 1 i c. k. porucznik Grzegorz Rohouczy 1 konia.

Lwów 16. kwietnia 1859.

Józef Wincenty Böhm, Towarzystwa sekretarz.

P. S. Na gonitwy dnia 22. czerwca odbyć się mające są jeszcze otwarte subskrypcye do chwili 24 godzin przed ruszeniem z miejsca, wszelako uprasza się o przedwczesniejsza przesyłkę dokładnego nazwania: jeździca, konia i tegoż rodziców, oraz przepisaną wkładkę, niemniej 5 zł. wal austr.; a to do Sekretaryatu nr. 177²/₄ we Lwowie, ażeby można uzyskać czas do nakładu pod prasę i pożądanego ogólnego obwieszczenia.

(Pismo ministra spraw wewnętrznych do hr. Cavoura. — Wypadki dzienne.)

Wiedeń, 24. kwietnia. *Gazeta wiedeńska* podaje w języku francuskim kopię listu Jego Excelencyi hrabi Buol-Schauensteina do Jego Excelencyi hrabi Cavoura z datą: Wiedeń, 19. kwietnia 1859.

Oto dosłowna treść tego listu:

„Rząd cesarski — jak wiadomo Waszej Excelencyi — jest zmuszony przystąpić do propozycyi gabinetu petersburskiego względem zebrania się kongresu pięciu mocarstw, by załatwić zawikłania zachodzące we Włoszech.

Przekonani będąc jednakże, że niepodobna przedsiębrać z pomyślnym skutkiem spokojnych obrad przy szczęku broni i w obec przygotowań wojennych w sąsiednim kraju, żądaliśmy przywrócenia armii sardyńskiej na stopę pokoju i rozpuszczenia ochotniczych korpusów włoskich jeszcze przed zebraniem się kongresu.

Rząd Jej Mości Królowy angielskiej uznał ten warunek tak słusznym i odpowiednym wymaganiom sytuacyi, że niewahał się przystąpić do niego, oświadczając, że gotów jest popierać wspólnie z Francyą niezwłoczne rozbrojenie Sardynii, a nawzajem ofiarować jej przeciw wszelkiej zaczepce z naszej strony wspólną gwarancyę, za którą Austrya — jak się spodziewać można — ręczyła honorem.

Ale gabinet turyński odpowiedział jak się zdaje stanowczem odrzuceniem wezwania, ażeby przywrócić swoją armię na stopę pokoju i przyjąć wspólną gwarancyę, jaką mu ofiarowano.

Ten upór przejął nas tym głębszym smutkiem, że w przeciwnym razie, gdyby rząd Sardyński był złożył żądany dowód spokojnego uczucia, my byliśmy przyjęli to jako pierwszy znak jego szczerego życzenia, by polepszyć niepomyślne stosunki, trwające już od kilku lat między obydwoma krajami. W takim razie bylibyśmy

chętnie rozłożeniem wojsk cesarskich, stojących w królestwie Lombardo-weneckiem, podali o jeden dowód więcej, że wojska te niezostały tam zebrane w zamiarze zaczepnym przeciw Sardynii.

Nasza nadzieja została zawiedziona, i dla tego raczył teraz Cesarz, mój Pan miłościwy, rozkazać mi, ażebym przedsięwziął bezpośrednio ostatnią próbę dla skłonienia rządu Jego Mości Króla sardyńskiego do decyzyi, od której widocznie się uchylał.

Taki jest — Mości hrabio, zamiar tego listu. Mam honor upraszać Waszą Excelencyę, byś raczył treść jego wziąć pod najściślejszą rozwagę, i donieść mi, czy rząd królewski zgadza się czy nie na przywrócenie swojej armii niezwłocznie na stopę pokoju i rozpuszczenie ochotników włoskich.

Oddawca niniejszego, któremu raczysz Mości hrabio oddać Twoją odpowiedź, ma rozkaz pozostać w tym zamiarze przez trzy dni do dyspozycyi Waszej Excelencyi.

Jeżeli po upływie tego terminu nieotrzyma odpowiedzi, lub jeżli ta odpowiedź niebędzie zupełnie dostateczną, natenczas spadłaby jedynie na rząd Jego Mości Króla sardyńskiego cała odpowiedzialność za okropne skutki, jakieby ten upór pociągnął za sobą. Wyczerpawszy na próżno wszelkie środki zaradcze dla zjednania ludom swoim gwarancyi pokoju, jakiej ma prawo domagać się Cesarz, zmuszony będzie Jego Ces. Mość, jakkolwiek z wielkiem żalem, użyć przemocy oręża dla jej osiągnienia.

W nadziei, że odpowiedź, o którą upraszam Waszą Excelencyę, uczyni zadość życzeniom naszym względem utrzymania pokoju, mam honor" i t. d. i t. d.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: *Monitor* z dnia 19. b. m. zawiera oświadczenie, że pięć mocarstw wielkich zgodziło się na przyjęcie progamu kongresowego. Program ten mieści w sobie część planu p. la Guerroniér'a, podobno najważniejszą nietylko z powodu usiłowanej zmiany dotychczasowych stosunków internacyonalnych na półwyspie włoskim, lecz także i z powodu koniecznych skutków tej zmiany, o których wspomnieliśmy już w krótkości przy rozbiorze broszury: „Napoleon III. et l'Italie."

Drugi punkt ważny przytoczony w *Monitorze* z 19. b. m. odnosi się do kwestyi względem przypuszczenia Sardynii do kongresu, a między innemi przychodzą i te wyrazy:

„Rząd francuski przyrzekł przychylić się do żądania Anglii względem skłonienia Sardynii do uznania zasady powszechnego rozbrojenia się z tem zastrzeżeniem, że mocarstwa zgodzą się na przypuszczenie tak Sardynii jak i innych państw włoskich do kongresu."

La Patrie, również dziennik urzędowy cesarskiego rządu francuskiego, pisze o tem między innemi:

„Upewnienia względem utrzymania pokoju nie ustały bynajmniej. Na coraz nowe żądania, jakie Austrya wnosi przeciw kombinacyom dyplomacyi europejskiej, odpowiada Francya ciągle umiarkowaniem, które nie da się niczem zwichnąć, i które wynika z uczucia jej słuszności i jej potęgi. Jeśli nas dobrze o rzeczy zawiadomiono, tedy mowa jest w tej chwili o projekcie, któryby mógłby ułatwić rozbrojenie się powszechne bez ubliżenia któremubądź z odnoszących się mocarstw. Idzie podobno o uznanie tej zasady, że mocarstwa, od których żąda się rozbrojenia, mają w równy sposób mieć udział w obradach. Według tego więc projektu, mogłaby Sardynia już z tego względu, że się tak jak i Austrya rozbroiła, i z tem samem prawem jak Austrya i inne mocarstwa wielkie zasiadać na kongresie."

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Ostatnie posiedzenie parlamentu przed rozwiązaniem. Ciąg dalszy i Dokończenie.)

Londyn, 21. kwietnia. W sobotę będzie w Windsorze zgromadzenie tajnej rady pod prezydencyą Jej Mość Królowy.

— Lord Malmesbury wyjechał wczoraj do Windsoru.

— Margrabia d'Azeglio miał wczoraj w Downing Street urzędową konferencyę z lordem Derby.

— Sir Henry Rawlinson, mianowany nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister przy perskim dworze, dziś z urzędu otrzymał uwiadomienie.

— Biskup londyński poczynił przygotowania do bierzmowania wyznawców anglikańskiego kościoła na stałym lądzie. Biskup Spencer objeżdża teraz w tym zamiarze Francyę, Belgię i prowincye nadreńskie. Biskup Trower zamierza bierzmować w Rosyi, Szwecyi, Danii, północnych Niemczech i Holandyi.

— Dziś po południu była ministeryalna rada w urzędowem mieszkaniu kanclerza skarbu.

— Lord Malmesbury miał w *izbie wyższej* dnia 18. b. m. następującą przemowę, którą *gazeta wiedeńska* w treści z innych gazet przynosi:

Nie bierzcie mi tego za złe szanowni Panowie, jeśli mimo dwukrotnego przyrzeczenia zwlekałem potąd wyjaśnienie naszych spraw zewnętrznych. Zwłoka ta pochodziła ztąd, że spodziewałem się co chwila wiadomości dokładniejszych. Sympatye kraju tego są dla tożsamości pochodzenia bardziej za Austryą, zwłaszcza że obydwa narody należą do szczepu niemieckiego.

Polityka jednak Austryi we Włoszech, ujęła temu państwu wiele z popularności, więcej nawet niż słuszna.

Z tej więc przyczyny powstawały coraz większe trudności we Włoszech, a północne części kraju tego stawały się ciągłym powodem do walk europejskich. Trudno jest Anglii i ministrowi angielskiemu pojąć taką politykę, która naczelnika wielkiego i szczęśliwego narodu spowodować mogła do udziału w sporach między państwami włoskiemi i Austrya, w spory te wmieszał się jednak monarcha, którego mam na myśli, a trudność położenia nie zmniejszyła się bynajmniej tą jego interwencyą. Stosunki pogorszyły się nawet znacznie, tak że z końcem lutego postanowiono wysłać lorda Cowley'a do Wiednia. Udał się tam jak wiadomo, by z ministrem austryackim rozpocząć układy jako przyjaciel osobisty i sprzymierzeniec polityczny.

Podczas tych negocyacyi przesłano mi od Rosyi propozycyę względem zwołania kongresu. Sądziłem, że nie wypadało mi uchylać się od tej propozycyi, zaczem dnia 20. marca oświadczyłem się z mojem przystąpieniem. Dnia 22. zaproponował baron Brunow urzędownie zwołanie kongresu. Wniosłem przeto cztery punktów uprzednich przed rozpoczęciem rozpraw, a to:

1) Wskazać środki, za pomocą których możnaby utrzymać pokój między Austryą i Sardynią.

2) W jaki sposób możnaby najlepiej uskutecznić ściągnięcie wojsk francuskich i austryackich z państwa kościelnego.

3) Czy wypadałoby zaprowadzić reformy w wewnętrznej administracyi nietylko jednego państwa, lecz także i innych państw włoskich, których administracya ma wady i mogłaby widocznie być powodem trwałego i niebezpiecznego niepokoju i niechęci; tudzież jakie to mają być reformy.

4) Zastąpienie traktatów Austryi z księztwami konfederacyą państw włoskich dla wzajemnej obrony tak wewnątrz jak i na zewnątrz.

Okazały się następnie niektóre nieporozumienia co do szczegółów tych warunków, pod jakiemi kongres ma się zebrać. Zawsze się tego trzymano, że rzeczą niestosowną wchodzić zbrojnie do sali obrad, i że należało uniknąć wszelkich kroków gwałtownych, by zabezpieczyć spokojność obradom. Zaproponowałem więc rozbrojenie się państw rozmaitych.

Dalej zaszła trudność co do tego punktu, jakie właściwie mocarstwa mogą mieć udział w kongresie. Rosya zaproponowała, by kongres ten składał się z pięciu wielkich mocarstw, lecz ja byłem tego zdania, że wypadałoby przypuścić i inne państwa włoskie.

Austrya pierwsza odmówiła udziału swego w kongresie, jeśliby się wprzód Sardynia nie rozbroiła. Wyznać muszę, że nie widzę szczerości w tem postępowaniu. Zaproponowałem więc, by się Sardynia rozbroiła, lecz w takim razie zobowiąże się Francya i Anglia bronić ją całą potęgą swoją przeciw wszelkiej zaczepce. Francya jednak nie przyjęła tej propozycyi, o której więcej też nie było żadnego wspomnienia.

W tej chwili jest położenie rzeczy takie same, jakiem było i dawniej; kwestyi jeszcze nie rozstrzygnięto. Wszystkie mocarstwa zgodziły się na zasadę rozbrojenia, lecz sposób rozbrojenia się jest jeszcze przedmiotem rozpraw. Austrya domaga się, by przyszło do tego jeszcze przed zebraniem się kongresu.

Ja zaś nie jestem tego zdania, by kongresowi dyplomatycznemu przysłużać miało prawo wyrokowania o tak trudnej czynności wojskowej; jestem raczej za tem, by pewną liczbę jenerałów każdego kraju wezwano do rozstrzygnięcia tej kwestyi, tak że kongres zajmował by się tylko politycznemi stosunkami państw rozmaitych. A jakikolwiek byłby wypadek negocyacyi, to jednak rząd J. M. Królowy miałby tę zasługę i wewnętrzne przekonanie, że usiłował szczerze przyłożyć się do utrzymania pokoju.

Oprócz tego wyczytujemy (pisze dalej gazeta wiedeńska) z *Independance* następujące szczegóły z posiedzeń wieczornych obu izb parlamentu angielskiego z 18. b. m., a mianowicie co do teraźniejszych stosunków europejskich. Po oświadczeniach ministra spraw zewnętrznych w izbie wyższej oddał hrabia *Clarendon* słuszną pochwałę polityce rządu i środkom pochwyconym przez ministeryum, i dodał, że opozycya nie myśli utrudniać spokojnego załatwienia sprawy, a w końcu wyrzekł nadzieję, że usiłowania kongresu zdołają pokój utrzymać.

Pierwszy minister hrabia *Derby* przemówił temi niemal słowy: Zbliża się już chwila, kiedy przyjść nareszcie musi do rozstrzygnięcia kwestya, czyli przyjdzie lub nie przyjdzie do zwołania kongresu. W ciągu dnia dzisiejszego wniosł nową propozycyę, lecz treści jej nie może podać w tej chwili. W razie, gdyby wojna miała wybuchnąć i stać się powszechną, tedy Anglia dla ochrony swych widoków trzymać się będzie systemu zbrojnej neutralności. Rzeczą jednak jest najważniejszą, by rząd w takim jak teraz składzie rzeczy pewien był jednomyślnej zgody i poparcia od parlamentu.

Hrabia Derby ubolewa nad tem, że negocyacye nie pozostały w ręku lorda Cowley'a, zwłaszcza że w takim razie wszelkie trudności w sprawie rzeczonej byłyby zapewne już załatwione. Jakoż zgodzono się na warunki już wówczas, kiedy Rosya zaproponowała zebranie się kongresu. Tak więc przerwano dalszy tok negocyacyi, chociaż nie stracono wszelkiej jeszcze nadziei spokojnego załatwienia nieporozumień. Lecz to się nie zgadza ani z honorem ani z widokami Anglii, by dłużej jeszcze trwać miały uprzednie rozpoznania i układy, kiedy zbliżyła się już chwila, w której rządowi wypada także się odezwać: „Minął już czas zabawiania się negocyacyami, my musimy chcąc niechcąc uchylić się już od pośredniczenia, zwłaszcza kiedy już nie możemy liczyć na to, że udział nasz może przyniesieść korzyść jaką Europie, lub nie ubliży własnej godności naszej." A jeśli Anglia się uchyla, tedy znaczyć to ma, że pozostanie neutralna, lecz że neutralność ta będzie zbrojna. Anglia musi każdej chwili być gotowa do uczestnictwa w obradach, któreby

mogły przysłużyć się dobrze jej widokom, a nie ubliżały ani jej honorowi, ani godności. A chociażby przyjść miało i do wojny, tedy sądzi, że się nie ograniczy na samych już Włoszech, lecz że to będzie wojna krwawa, namiętna, i że cała Europa będzie w to wmieszana.

W *izbie niższej* zabrał głos p. *Walsh* po oświadczeniu ministeryalnem i uwagach lorda Palmerstona i Johna Russel, jako uważa za rzecz całkiem słuszną, by się Sardynia rozbroiła, zwłaszcza, że jej nie zagraża żadne rzeczywiste niebezpieczeństwo. Obawia się jednak tego, że rząd sardyński ośmielony dzisiejszemi rozprawami w parlamencie upierać się będzie przy teraźniejszej swej polityce.

Francya.

(Rada ministeryalna. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Kochinchiny.)

Paryż, 21. kwietnia. Dziś po południu była nadzwyczajna ministeryalna rada, na której znajdowali się książęta Hieronim i Napoleon. Książę Napoleon od czasu swej dymisyi nie bywał obecnym na ministeryalnej radzie, teraz zasiadał w charakterze księcia krwi. Po tej ministeryalnej radzie wydał minister spraw wewnętrznych wszystkim dziennikom rozkaz nic nie donosić o ruchach wojska. Dzienniki jednak otrzymały ten rozkaz za późno, gdyż *Constitutionnel* i *Patrie* umieszczają wiadomość, że dwie paryskie dywizye wyruszyły.

— Margrabia d'Azeglio przyjechał do Londynu. Oświadczenie jego co do rozbrojenia Piemontu sprawiło tu wielkie wrażenie; utrzymują że jest rozbrojenie, gdy się nie powoła rezerwy. Francya zaś od siebie twierdzi, że gdy u niej nie było nadzwyczajnego powołania żołnierzy, zatem nie jest uzbrojoną. Wczoraj zgromadziła się mała liczba deputowanych opozycyi, ażeby obradować, czy wnieść interpelacyę do ministeryum względem kwestyi: wojna czy pokój?

— Z przerażeniem donosiły dzienniki pożar w Bourges, jednak straty z pożaru w budynku prefektury nie wynoszą jak może 25.000 franków, dokumenta familijne w archiwach zostały ocalone, tylko dokumenta odnoszące się do historyi i archeologii spaliły się prawie wszystkie.

— Zapewniają, że jenerał Bourbaki wyjechał dziś do Lugdunu. Z Rzymu z dnia 16. kwietnia donoszą, że wychództwo wzmogło się więcej niż się zakazywało z początku. Dnia 15go b. m. wybuchły, jak słychać, niepokoje między studentami w Bononii.

— Liwerunek kamiennego węgla do Toulonu wyznaczony pierwej na 40 milionów kilów, podwyższony został według obwieszczenia ministra maryuarki na 80 milionów.

— Z Sajgunu nadeszły nowe wiadomości z dnia 1go marca. Francuzi rozpoznawali miejscowość i przygotowywali się do szturmu na warownię Milhow Kambodży. Oraz zamierzono uderzyć na znaczną liczbę wojennych dżunków, które się schroniły w kanale Kan-kao-kao. Klimat w Sajgunie okazał się zdrowym a ranni przy szturmie wkrótce przyszli do zdrowia. Anamska armia ustąpiła wgłąb kraju, a wicekról, jak słychać udał sie z całą familią do Campot, portu nad zatoką Siamu. Francuski admirał opuścić chciał Sajgun dnia 5. marca, ażeby w zatoce turońskiej poczynić przygotowania do szturmu na Hue, na które zamierzano uderzyć ku końcu kwietnia po nadejściu posiłków z Francyi. Ale przeszladowanie chrześcian dotąd jeszcze nie ustaje, i stracono kilku chrześcian, których obwiniano o porozumienie się z Francyą. W Tra-kieu mieście oddalonem od Turo tylko o 22 angielskich mil zakuto w kajdany 109 osób.

Włochy.

(Wypadki dzienne.)

Gazeta wiedeńska przytącza następujący artykuł *Neue Preus. Ztg.* o stosunkach sardyńskich:

Co do oddziałów Garibaldi'ego, tedy obecność ich będzie zapewne głównym powodem oświadczenia hrabi Cavoura, że nie chce się rozbrajać. Może sam nie byłby od tego, lecz nie śmie narazić się tłumom, z któremi wszedł w związek ściślejszy. List otrzymany z Sabaudyi pisze między innemi: Podróżni z Sardynii opowiadają, że obecność takzwanych „Italienissimi" jest postrachem dla mieszkańców miejskich i wiejskich. W Coni, głównej stacyi tych patryotów, zamykają kupcy zaraz z wieczora sklepy swe i domy, by je nie zrabowano. — Jeden też z dzienników paryskich donosi o stanie rzeczy w Turynie: Ministeryum jest bardzo zachwiane, a koledzy hrabi Cavoura nie ukrywają się juz z tem, że mu nie dowierzają, a na salonach mówią o nim z widocznem oburzeniem. Jenerał Lamarmora niechce żadnego wspólnictwa z Garibaldim i z oddziałami ochotników. Minister spraw wewnętrznych zajmuje się ich organizacyą. Kontyngensa znajdują się w stanie lichym, familie ich cierpią niedostatek i nędzę. Subskrybcya na ich korzyść nie wiele przyniosła, a brak pieniędzy wszędzie, tak u kupców, jak niemniej u prywatnych i w kasach skarbowych. Ochotniey żyją z jałmużny. Niejedność coraz większa. Lombardowie w Turynie unikają Sardyńczyków i t. d.

Niemce.

(Wypadki dzienne. — Gotowość do wojny. — Wiadomości bieżące.)

Berlin, 23. kwietnia. *Preuss. Ztg.* pisze: Uchwały rządu królewskiego, podane w doniesieniu naszem z 20. b. m. a powzięte w zamiarze, by środki obronne związku niemieckiego postawić na stopie odpowiedniej uzbrojeniom państwa sąsiedniego, były już przygotowane, nim jeszcze wytoczył się ostatni projekt pośrednictwa mocarstw, i jestto tylko przypadek, że powzięte zostały w tej samej chwili, kiedy Prusy popierały usilnie ten projekt w Wiedniu, i że ogłoszenie ich zeszło się z pierwszą wiadomością o wysłaniu austryackiego ultimatum do Sardynii.

W takich czasach, kiedy najważniejsze układy toczą się w drodze telegraficznej i właśnie dlatego podlega stan rzeczy prędkim zmianom, może się łatwo wydarzyć podobny zbieg wypadków i da się też wytłumaczyć błędny wniosek co do pozornej ich styczności.

W obec domysłów, opartych na podobnem błędnem mniemaniu, dość będzie oznajmić, że te uchwały królewskiego rządu są zupełnie niezawisłe od wypadków, jakie zaszły tu ostatniemi dniami. Ani obecność dostojnych książąt niemieckich nie zostaje z niemi w związku, ani też żadne mniemane umowy, jakie miały być zawarte w tym czasie.

Co zaś do ostatniego kroku Austryi w obec Sardynii, możemy zapewnić, że wiadomość ta zdziwiła tem bardziej rząd królewski, ponieważ jeszcze w tych dniach używał wszelkich środków, by przedstawiać gabinetowi wiedeńskiemu usilnie nieobliczone skutki i ciężką odpowiedzialność, jakie musiałoby pociągnąć za sobą wszelkie jednostronne postępowanie.

— Co do gotowości do wojny trzech pruskich korpusów armii, mówi dziennik *N. Pr. Ztg.*, że to odnosi się do 3. brandenburgskiego, 7. westfalskiego i 8. nadreńskiego korpusu armii, a przytem dodaje wyraźnie, że gotowość do wojny nie jest jeszcze umobilizowaniem armii. Gotowość do wojny znaczy, że korpusy armii ściągają tylko swe rezerwy, zaś przezto nie uchwalono jeszcze nic coby się odnosiło do ich skocentrowania.

— Rzeczony dziennik pisze, że Jego Mość Król Bawaryi mianował pułkownika artyleryi Hutz, komendantem warowni Germorstein z rozkazem niezwłocznego objęcia tej komendy. Zmiany tego rodzaju wydarzają się dość często a głównie, ażeby komendy najważniejszych miejsc poruczyć najzdolniejszym i najdzielniejszym oficerom.

Rosya.

(Lokowanie kapitałów w zakładach bankowych.)

Petersburg, 13. kwietnia. Dnia 25go marca b. r. wydał Cesarz następujący ukaz do senatu:

Ukazem z dnia 1. sierpnia 1857 roku uznaliśmy za potrzebne zniżyć procentową stopę od kapitałów wpływających do zakładów bankowych, ażeby leżącym kapitałom nadać ten samem kierunek odpowiadający dobru państwa. Ten zamiar został osiągnięty, przemysł ożywia się, a znaczne kapitały leżące w bankach bez użytku, puszczone zostały w obieg ku podniesieniu rozmaitych przedsiębiorstw. Dochody tych osób, które swe kapitały miały w zakładach kredytowych i nie chciały je ztamtąd wydobywać, zmniejszyły się tymczasem o jedną czwartę, co wielu wprowadziło w bardzo przykre położenie. W chęci, ażeby tym, którzy swe kapitały mają w bankach nadać sposobność korzystniejszego bezpiecznego ulokowania swych sum, potwierdziliśmy przedstawienie ministra finansów względem wydania cztero-procentowych, stałe renty przynoszących papierów państwa. Formularze tych papierów przedłoży ministeryum finansów senatowi do ogłoszenia. Na tej zasadzie wolno każdemu, kto pragnie zapewnić sobie dochód po 4 od 100 od swych kapitałów, nabywać rzeczone papiery za gotówkę albo za bilety bankowych zakładów państwa. Potwierdziwszy reguły według planu naszego ministra finansów względem rzeczonych cztero-procentowych papierów państwa, nakazujemy rządzącemu senatowi, ażeby równocześnie z przesłaniem tych reguł poczynił przygotowania na przeprowadzenie tego środka.

— Obiega tu pogłoska, że minister finansów Kniażewicz postanowił podawać co roku do publicznej wiadomości budżet dochodów i wydatków państwa, jakto dzieje się także i w krajach innych. Dotąd sprzeciwia się jeszcze temu rada państwa, ale spodziewają się, że minister odniesie w tej mierze zwycięztwo.

Turcya.

(Stan rzeczy w Księstwach Naddunajskich.)

Journal de Constantinople pisze, że zabiegi wichrzycieli pokoju publicznego, zaczynają występować w Księstwach Naddunajskich. W Serbii z każdym dniem wzrasta nienawiść do Porty a głównie do cudzoziemców, którym oznajmiono, że krajowe władze nie uznają nadal juryzdykcyi konzularnej i że każdy, kto bezpośrednio nie chce podlegać serbskiej zwierzchności, opuścić musi kraj w ciągu miesiąca. Jeszcze smutniejszy stan rzeczy objawia się w Multanach i na Wołoszczyźnie, gdzie nieporządek, anarchia i niedowierzanie doszły do wysokiego stopnia. Między Jasami a Bukaresztem zachodzą spory: czy mają lub nie zbierać się w Fokszanach; wszystkie tamtejsze domy handlowe bez wyjątku mocno zostały dotknięte, gdyż kredyt ustał zupełnie, a stan rzeczy publiczny cierpi na tem najbardziej.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 23. kwietnia. *Patrie* donosi: Gwardyę cesarską postawiono na stopie wojennej, a oficerowie otrzymali rozkaz być każdej chwili w pogotowiu. — Canrobert odjechał dziś zrana dla objęcia komendy. Przed koszarami zbierały się tłumy ciekawych, by widzieć odchodzące wojska.

Londyn, 23. kwietnia. Angielski ambasador w Turynie sir Hudson odjechał na swoje stanowisko.— *Morning Herald* twierdzi, że jeszcze nie jest stracona wszelka nadzieja pokoju, ponieważ ulti-

matum odeszło z Wiednia, nim otrzymano tu wiadomość, że Sardynia przyjmuje propozycyę powszechnego rozbrojenia. — *Times* przemawia przeważnie za Austryą.

Florencya, 19. kwietnia. Margrabia Bergagli, rezydent ministeryalny w Rzymie, mianowany został pełnomocnym ministrem; margrabia Nerli, pełnomocnik przy francuskim, angielskim i belgijskim dworze, pełnomocnym ministrem; margrabia Provenzali, pełnomocnik w Turynie, pełnomocnym ministrem przy dworze austryackim i saskim z siedzibą w Wiedniu, a Dr. Sanminiatelli, attaché w Wiedniu, pełnomocnikiem w Turynie.

Drezno, 23. kwietnia. Dzisiejszy *Dresd. Journal* zawiera królewskie rozporządzenie z 16go b. m. względem naboru koni dla armii.

Monachów, 23. kwietnia. Dnia dzisiejszego mianowany został Jego królewicz. Mość feldmarszałek książę Karol komenderującym korpusu bawarskiego, który ma zebrany. Komendy dywizyjne zamieniono w komendy jeneralne.

Frankfurt, 23go kwietnia. Wniosek pruski, ażeby rząd związkowy przygotował główne kontyngensy do pochodu, a zarazem zajął się uzbrojeniem twierdz związkowych zamieniono dziś w uchwałę związku.

Konstantynopol, 16go kwietnia. Drut między Kandyą i Alexandryą będzie założony zapewne do 1. maja; drut między stolicą i Warną przerwał się. Wielki Książę Konstanty i Król Otto będą, jak słychać, razem zwiedzać święte miejsca.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. kwietnia.

Hotel Langa: PP. Sauer Józef, c. k. major, z Dalmacyi.
Pod kolej żelazną: Bobery Mikołaj, z Manasterzysk.

Dnia 26. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Szymanowski Fran., z Bobiatyna.
Hotel europejski: Bal Fran., z Tuligłów. — Pierzchała Ign., z Brzeżan.
Hotel Langa: Fragner Gust., c. k. pułkownik i Hr. Harach Alojzy, c. k. podpułkownik, z Wiednia. — Klaunner, c. k. kapitan, z Gródka. — Popow Karol, ces. ros. rotmistrz, z Paryża.
Hotel angielski: Górski Maciej, z Kaszyna. — Serwatowski Woj., z Rajterowiec.
Hotel podolski: Raczyński Alexan., z Krowicy. — Groblewski Dyonizy, z Turzańska.
Pod kolej żelazną: Zaborowski Ludwik, z Czerniawki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. kwietnia.

P. Fabry Ludwik, c. k. major, do Gródka.

Dnia 26. kwietnia.

PP. Antoniewicz Jakób, c. k. radzca krym., do Złoczowa. — Kakowski Jan, do Berezowiec. — Majewski Jan, do Artasowa. — Rojewski Józef, do Cieszanowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 23. i 24. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	321.43	+ 12 4°	81 6	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	321 61	+ 20 5°	49.3	zachodni „	pochmurno
10. god. wiecz.	322.70	+ 11 0°	90.1	„ „	pogoda
Po południu burza 3'''.78.					
7. god. zrana	324.08	+ 8.4°	90.4	północny sł.	pochmurno
2. god. po poł.	324 82	+ 11.1°	80.8	„ „	„
10. god. wiecz.	325 14	+ 9 5°	83 9	„ „	„

TEATR.

Dziś: Na scenie polskiej: **„Adrienne Lecouvreur,“** dramat w 5 aktach z francuskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 26 kwietnia.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	75	5	90
Dukat cesarski	„ „	5	78	5	93
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	85	10	25
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	80	1	90
Talar pruski	„ „	1	80	1	90
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	75	—	76	25
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	62	50	64	50
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	68	75	71	—

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 26. kwietnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 70.60. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 62.—; po $4^1/_2$% za 100 zł. .—; po 4% za 100 zł. 50 50; po 3% za 100 zł. —.—; po $2^1/_2$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. 114.—. z roku 1854 za 100 zł. 100.50. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4^1/_2$% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2^1/_2$% za 100 zł. —.—; po $2^1/_4$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1^3/_4$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po $4^1/_2$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. -.—; Węgier 62.50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi 64.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 61.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 780.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 161.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 492.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1518; towarzystwa kolei żelaznej państwa 212.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 96 50; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 390.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr 170.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesiecy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 75.25; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 86.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów 109.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 109.—. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł południ. niemieck. waluty 109.50. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 97.50. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 127.—. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 125.50. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 51.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.95, dukaty ces. pełnej wagi 5.92, korony 17.—. półkorony —.—.

KRONIKA.

(Wiadomości lokalne.) Od 11. do 20. kwietnia r. b. skazały tutejsze władze bezpieczeństwa: za znieważenie niedzieli, szynkarza Izraela M., właścicielkę handlu wiktuałów Malkę A., maczarkę Lanne M., kuśnierza Izaka K., szynkarkę Brygidę B. i kramarkę Chane R., — za przekroczenie przepisów meldunkowych Henryka F., — a nakoniec za przekroczenie przepisów względem zamykania szynkarza Karola L., — wszystkich na kary pieniężne, które oddano na fundusz ubogich. Zaś za pozostawienie wozu z końmi bez dozoru ukarały Abrahama F., młynarza z S. i Wasyla Sz., ogrodnika z N. aresztem, a za pospieszną i nieostrożną jazdę Stanisława K., wyrobnika chłostą cielesną.

Dnia 11. kwietnia r. b. znaleziono w rowie przed domem N. $588^8/_4$ nowonarodzone nieżywe dziecię, dla wyśledzenia zbrodniarki przedsięwzięto potrzebne poszukiwania.

Czeladnikowi ślusarskiemu Michałowi P. skradziono 12go kwietnia r. b. między 9. i 10. godziną zrana przez włamanie się do zamkniętego pomieszkania rozmaite suknie w wartości 50 zł. wal. aust. Sprawcy nie pojmano jeszcze.

W nocy na 14. kwietnia r. b. zginął Hnatowi S. koń na dziedzińcu gorzelnika Mojżesza W. na Zniesieniu, ale zaraz nazajutrz pojmano sprawcę znanego już złodzieja Jana T., urlopnika z 30. pułku piechoty hrabi Nugent i oddano przynależnej władzy wojskowej do ukarania. Zabranego konia zwrócono właścicielowi.

Elżbieta G., 71letnia staruszka, wyszedłszy na dniu 14. b. m. zrana do kuchni swojej pod N. $434^4/_4$ podpaliła sobie przypadkiem suknię przy ogniu, i popiekła się tak mocno, że wkrótce potem umarła.

Szynkarzowi Jakóbowi L. skradziono w nocy na 19go kwietnia r. b. z zamkniętego pomieszkania ze skrzynki wiszącej nad jego łóżkiem bindę w wartości 400 zł. m. k. Nieznany złodziej włamał się oknem, wyjął spiącemu klucz z pod poduszki, otworzył skrzynkę i uszedł tą samą drogą z skradziona Linda. Podejrzenie padło na urlopnika Menasze G. z 9. pułku piechoty hrabi Hartmann, i wzięto go zaraz do indagacyi.

U właściciela domu zajezdnego Baracha L. pod N. $367^2/_4$ zakradł się złodziej za pomocą wytrycha do zamkniętego pomieszkania, i zabrał rozmaite srebra i bieliznę w wartości 112 zł. wal. austr. Sprawca nieznany jest dotąd.

Teodorowi L. skradziono tego samego dnia między 7. i 9. godziną zrana z zamkniętego pomieszkania w gmachu teatralnym suknie i kilka rzeczy złotych w ogólnej wartości 48 zł. wal. austr. Policya przedsięwzięła natychmiast potrzebne poszukiwania dla wykrycia sprawcy.

Dnia 20go b. m. przedsiębrała c. k. straż finansowa urzędową rewizyę w pomieszkaniu handlarza nierogacizną Józefa T., i zaszły zatargi z parobkiem Antoniem P., który odniósł przytem ciężkie zranienie bagnetem, i zabrany został do głównego szpitalu.

Rozmaitości nr. 17.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) Tłumacze polscy poezyi Jerzego Gordona Byrona.
2) Zbiory archywalne. Cztery autografy z zbioru K. Jabłońskiego.
3) Tutti Nameh. Księga papugi. (Dokoń.)
4) Inkunabuł biblii, odkryty pracą Tischendorfa.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***   *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*